

higher medical education / D.P. Aleksandruk, V.V. Kapchuk, M.M. Vacy'k [ta in.] // *Halytskyi likarskyi visnyk*. – 2006. – Т.13, №4. – С. 106 – 108.

2. Aseev A.A. The use of information technology in teaching of Phthiopulmonology in medical school [Text] / A.A. Aseev // *Tuberkulez i bolezni lehkikh*. — 2011. — No 4. — С. 41"46.2.

3. Milerian V.Ye. Methodological Basis of preparation and conducting classes in medical colleges: a handbook / V.Ye. Milerian. 6 K.: Vyshcha shkola, 2004. 6 353 s.

4. Pometun O. I. Modern lesson: Interactive Training Technologies: Methodological manual / O. I. Pometun, L. V. Pyrozhenko. – K.: A.S.K., 2005; 2006. – 192 s.

5. Pulmonology and phthiisology (in two volumes) [text]: National textbook for medical interns universities IV level of accreditation / pid red. Yu. I. Feshchenka, V. P. Melnika, I. H. Ilnytskoho. – Kiiv-Lviv : PRAT "Lvivska knyzhkova fabryka "Atlas", 2011. – 1363 s.

Макойда И.Я., Островский М.М.

Самостоятельная работа студента - метод подготовки высококвалифицированного специалиста

Резюме. В статье изложены основные взгляды на процесс обучения в высшей школе. Несомненным фактом является необходимость вырастить и выпустить из стен университета высококвалифицированного специалиста, который бы не только обладал глубокими базовыми знаниями, но и умел принимать быстрые иногда неординарные решения. Евроинтеграционная направленность Украины требует изменения не только внешних политических векторов, а также базисных моментов самой основы понимания жизни общества. Статья определяет основные принципы и возможности болонской системы обучения в формировании клинического мышления будущего высококвалифицированного врача. Одним из методов развития независимости и мобильности в решении ситуационных проблем остается такой тип занятий, как самостоятельная подготовка. В статье отражена методика организации самостоятельной работы студента на

кафедре "Фтизиатрии и пульмонологии с курсом профессиональных болезней" ИФНМУ.

Дана характеристика подвидов самостоятельных занятий, принципы выбора и моделирования клинических ситуаций, схематичность и этапность их решения и методология проведения их контроля и оценки.

Ключевые слова: *Болонский процесс, самостоятельная работа, фтизиатрия.*

I.Ya. Makoida, M.M. Ostrovskiy

Students' Self-Reliant Work – a Method of Preparing Highly Qualified Specialists

Department of Tuberculosis and Pulmonology with the Course in Occupational Diseases (Head of Department – Prof. M.M. Ostrovskiy) Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk

Summary. The article outlines the main views on studying at the higher educational establishment. The absolute fact is the need to grow up the highly qualified specialists, who have not only a deep basic knowledge, but are also able to make quick decisions during the learning process. Orientation of European Integration of Ukraine requires changes of not only foreign political vectors but also of the basic points of understanding the society. The basic principles and features of the Bologna system of education consist in shaping the future of clinical thinking of a highly qualified doctor. One of the methods of the self-reliance in solving situational problems is such type of training as independent work. The article displays the methods of self-reliant work at the Department of Tuberculosis and Pulmonology with the Course on Occupational Diseases, IFNMU.

In the article there have been demonstrated characteristic subspecies of self-study principles, selection and modeling of clinical situations and schematic stages of their decision, and the methodology of their monitoring and evaluation.

Keywords: *science, self-study, phthiisology.*

Надійшла 30.09.2013 року.

УДК 159.938+159.923

Мотрюк В.Б.

Значення тестового контролю при вивченні пропедевтики педіатрії

Івано-Франківський національний медичний університет
e-mail: motryukvera@ukr.net

Резюме. Для покращення навчального процесу у вищих навчальних закладах країни, що навчаються за Болонською системою, введено тестовий контроль. Ефективність цього виду контролю доведена як теоретичними засадами, так і світовою практикою. Застосування тестового контролю сприяє як об'єктивному оцінюванню знань студентів, так і покращенню навчального процесу. У статті проведено аналіз сучасних видів тестового контролю, що використовуються в оцінці знань студентів з дисципліни "Пропедевтика педіатрії".

Ключові слова: *пропедевтика педіатрії, тестовий контроль, навчання.*

Основним завданням при вивченні дисципліни "Пропедевтика педіатрії" у вищих навчальних закладах України є навчити студентів, користуючись знаннями доклінічної та клінічної підготовки, виявити відхилення у функціонуванні дитячого організму, вміти правильно оцінити отримані дані, причому в різноманітних ситуаціях реального життя. Рівні володіння предметом на кожному з етапів вивчення визначаються державним освітнім стандартом з предмету "Педіатрія", в якому формулюються параметри рівня володіння на кожному етапі. Такого рівня студенти мають досягти після завершення того чи іншого курсу навчання у ВУЗі. Для того, щоб дізнатися, чи володіють студенти-медики предметом згідно з вимогами національного стандарту, необхідно здійснити точний та об'єктивний контроль знань, під час якого і

визначається рівень навчальних досягнень студентів з предмету.

На сьогоднішній день в Україні визначення рівня навчальних досягнень з пропедевтики педіатрії здійснюється під час проведення практичних занять та підсумкового модульного контролю. Відповідь студента на практичних заняттях оцінюється викладачем, а підсумковий контроль проводиться професором або доцентом. В умовах навчання за Болонською системою оцінювання студентів проводиться за багатобальною системою, оскільки п'ятибальна система оцінювання не задовільняє викладачів через низьку чутливість до якості засвоєння навчального матеріалу [2, 5]. Крім того, зрозуміло, що така оцінка є надто суб'єктивною, щоб свідчити про дійсний рівень володіння предметом. Саме з цієї причини однакові оцінки, отримані студентами в різних вищих медичних навчальних закладах, не можуть порівнюватися, оскільки невідомо, який рівень володіння предметом кожна з них відображає.

Проблеми покращення навчального процесу на клінічних кафедрах можуть бути в деякій мірі вирішені шляхом включення тестових завдань на практичних заняттях та модульних контролях, що буде сприяти поглибленню засвоєння навчального матеріалу студентами та більш об'єктивному оцінюванню знань. За Р.С. Немовим [3], від інших методів дослідження тести відрізняються тим, що передбачають

стандартизовану, вивірену процедуру збирання та обробки даних, а також їх інтерпретацію. Позитивна сторона тестів полягає у тому, що їх можна застосовувати і до осіб, які мають неоднаковий життєвий досвід [1, 6].

Для повноцінної перевірки знань студентів тести повинні відповідати наступним вимогам: валідність, надійність, однозначність і точність. Особливої уваги при складанні тестів слід надавати валідності, що означає: “повноцінний”, “придатний”, “відповідний”. Зазвичай валідність тестів перевіряється і уточнюється в процесі їх досить тривалого використання [3, 6]. Тому тести в процесі роботи слід постійно поновлювати і вдосконалювати.

Переваги застосування тестового контролю в навчанні предметів як клінічної, так і доклінічної підготовки, доведено як в теорії, так і світовою практикою. Успіх вивчення будь-якої теми (розділу або курсу) залежить від ступеня засвоєння тих понять, термінів, положень, які вивчалися на попередніх етапах навчання. Якщо інформації про це у викладача немає, то він позбавлений можливості проектування і управління учбовим процесом, вибору оптимального його варіанту. Необхідну інформацію викладач отримує, застосовуючи попередній контроль знань. Останній потрібний ще і для того, щоб зафіксувати початковий рівень знань студента. Порівняння початкового рівня знань з кінцевим дозволяє визначити “приріст” знань студента [4, 6].

У процесі навчання в медичних закладах застосовуються різні види контролю: поточний, тематичний, рубіжний, підсумковий. Відповідно до цих видів контролю можна виділити види тестового контролю або види тестування. Перевірка і оцінка знань виконує три основні функції: контролюючу, повчальну і виховну. За допомогою тестів забезпечується попередній, поточний і підсумковий контроль знань [4]. Кожний із згаданих видів тестування реалізується за допомогою спеціально розроблених тестів як стандартизованих (широко або локально стандартизованих), так і нестандартизованих.

Поточний тестовий контроль проводиться систематично на практичних заняттях у процесі навчання з метою отримання викладачем інформації про успішність засвоєння студентами нового матеріалу (як вихідного рівня знань, так і заключного) та формування у них навичок та умінь, а також інформації про доцільність застосування тих чи інших методів і прийомів навчання. Результати, отримані викладачем в ході поточного контролю, дозволяють стежити за ефективністю процесу навчання і своєчасно корегувати недоліки. Провідними функціями поточного контролю є функція зворотного зв'язку та корегуюча.

Поточний тестовий контроль реалізується за допомогою нестандартизованих тестів, спрямованих на перевірку володіння новим матеріалом, окремими навичками та вміннями. Питання, як часто проводити поточне тестування, що перевіряти та інші, вирішуються викладачем відповідно до методичних розробок для викладачів, затверджених методичною комісією. Поточне тестування передбачає використання різних тестів: виявлення вихідного рівня знань, кінцевого рівня знань, клінічних задач. Досвід викладання предмету пропедевтики педіатрії доводить доцільність використання поточного тестового контролю під час кожного практичного заняття.

Специфіка поточного тестового контролю визначається тим, що:

- в тестах переважають завдання, спрямовані на перевірку окремої навички чи вміння, а відповіді, здебільшого, вибіркові;
- тести розробляються самим викладачем, або використовуються тести з навчально-методичного комплексу;
- викладач проводить тестування своїх студентів та підраховує його результати;
- результати поточного тестування не можуть бути використані для офіційної (заключної) оцінки роботи сту-

дента. Це пояснюється тим, що поточний контроль спрямовується на визначення проміжних, а не кінцевих результатів володіння предметом.

Тематичний тестовий контроль здійснюється після циклу практичних занять після завершення роботи над конкретною темою. Завданням тематичного контролю є перевірка рівня володіння студентами знаннями, навичками в межах теми, що вивчалася. Тести для проведення тематичного контролю можуть розроблятися викладачем, якщо вони відсутні в навчально-методичному комплексі.

Специфіка тематичного тестового контролю зумовлена тим, що:

- тест може містити від 20 до 50 запитань, завдань різних типів з усіх розділів теми, що вивчалася;
- в тесті переважають завдання інтегративного характеру, але можуть включатися окремі завдання дискретного характеру;
- тестові завдання об'єднуються загальною темою та розташовуються в певній послідовності;
- обов'язковою умовою якості спілкування на цьому етапі є здійснення локальної стандартизації даного тексту;
- за результатами тематичного тестування студентам виставляється оцінка за роботу над даною темою.

Рубіжний контроль здійснюється на певному часовому рубежі. Це може бути кінець семестру, навчального року. Питання доцільності та частоти проведення рубіжного контролю з предмету “Пропедевтика педіатрії” вирішується на засіданні кафедри. Складання тесту для здійснення рубіжного контролю здійснюється групою спеціально підготовлених викладачів, які працюють як команда експертів з відбору матеріалу, типів і видів тестових завдань, що включаються до тексту.

Мета рубіжного контролю – отримати об'єктивні й точні результати навчальних досягнень студентів з предмету, що вивчався за конкретний відрізок навчального процесу, які можуть бути офіційно оцінені із занесенням відповідної оцінки в документи (журнал) і служити підставою для переходу до наступного терміну навчання. За результатами рубіжного тестування можна також прогнозувати подальшу успішність даного студента в оволодінні предметом протягом наступного терміну навчання.

Специфіка рубіжного тестового контролю полягає в тому, що тест має бути локально стандартизованим. В тесті має бути представлений узагальнений матеріал з усіх тем, що вивчалися студентами в даний період навчання. За обсягом тест збільшується і може включати від 50 до 60 завдань. За структурою тест може включати субтести, які розрізняються за рівнем складності тестових завдань. Тестові завдання мають інтегративний характер, тобто спрямовані на перевірку інтегрованих умінь студентів у різних видах діяльності.

Підсумковий тестовий контроль здійснюється в кінці кожного рівня навчання у вищому навчальному закладі (мова йде про ліцензовані інтегровані іспити Крок-1, Крок-2). Іншими словами, проводиться підсумкове тестування за період навчання у вищому навчальному закладі.

Для проведення підсумкового тестового контролю тести розробляються незалежними від конкретного навчального закладу структурами. Такі тести повинні проходити широку стандартизацію і мати статус офіційних. Тестування має проводитись спеціально підготовленим персоналом у визначеному порядку.

Провідними функціями підсумкового контролю є оціночна та констатуюча функції. Підсумкове тестування спрямоване на визначення рівня навчальних досягнень в оволодінні предметом за період навчання на даному ступені відповідно до вимог державного освітнього стандарту. Тому оцінка результатів тестування може мати статус перевірної або випускної і виставлятися в офіційний документ про закінчення ступеня навчання у ВУЗі або закінчення такого закладу.

Враховуючи все зростаючі вимоги до оцінювання знань студентів, порядок оцінювання тестового контролю повинен бути відповідний. Згідно рішення Центральної методичної комісії від 24.04.2013 року, ухваленого Вченою радою університету, з метою покращення підготовки студентів до складання ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок», в університеті з весняного семестру 2012/13 навчального року введено мінімальний поріг для складання тестової частини підсумкових модульних контролів не менше як 75% правильних відповідей.

Отже, дана запропонована структура тестового контролю може забезпечити ефективний, об'єктивний і точний контроль у вивченні дисциплін педіатричного профілю у вищих навчальних закладах і визначити рівень навчальних досягнень студентів в оволодінні предмету на кожному ступені навчання.

Література

1. Галузинський В.М. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. Навчальний посібник / Галузинський В.М., Євнух М.Б. Київ, ІНТЕЛ, 1995. - 166 с.
2. Наумов А.П. Методика работы с современной информацией // Информатика и образование. — 2001. — № 4. — С. 56-61.
3. Немов Р.С. Психология. М.: ВЛАДОС, 2001. - 632 с.
4. Подготовка тестовых заданий для компьютерного аттестационного экзамена / [Батман Ю.А., Левченко Л.А., Линчевский Г.Л., Головкин О.К.] // Медико-социальные проблемы семьи. - 2012. - Т. 17, №3-4. - С. 137-138.
5. Тестовий контроль як один із засобів оптимізації навчального процесу на кафедрі гістології та ембріології / Л.І. Хананаяв, О.І. Дельцова, Т.Г.Тарнавська [та ін.] // Галицький лікарський вісник. - 2000. - №1. - С.100-102.
6. Шестернинов Е.Е. Педагогические тесты: надежный способ оценки и повышения уровня знаний / Шестернинов Е.Е. //

Директор школы. - 2003. - № 9. - С. 6-13.

Мотрюк В.Б.

Значение тестового контроля при изучении пропедевтики педиатрии

Ивано-Франковский национальный медицинский университет
e-mail: motryukvera@ukr.net

Резюме. Для улучшения учебного процесса в высших учебных заведениях стран, обучающихся по Болонской системе, введено тестовый контроль. Эффективность этого вида контроля доведена как теоретически, так и мировой практикой. Использование тестового контроля способствует как объективному оцениванию знаний студентов, так и улучшению учебного процесса. В статье проведено анализ современных видов тестового контроля, которые используются при оценивании знаний студентов по дисциплине «Пропедевтика педиатрии».

Ключевые слова: пропедевтика педиатрии, тестовый контроль, обучение.

V.B. Motriuk

The Importance of Testing in the Study of Propedeutics of Pediatrics

SHEE "Ivano-Frankivsk National Medical University"

Summary. To improve the educational process in the higher educational establishments of the country, which work according to the Bologna system, testing is introduced. The effectiveness of this type of testing is well proved by both theoretical principles and world practice. The use of tests ensures both the objective evaluation of the knowledge of the students and the improvement of the educational process. The analysis of the modern types of tests, used in the evaluation of the students' knowledge of the subject "Propedeutics of pediatrics", is carried out in this article.

Key words: propedeutics of pediatrics, test control, studies.

Надійшла 04.11.2013 року.

УДК: 371.321+615.273+378.147

Струтинський Г.М.

Науково-методичні аспекти викладання фармакології антикоагулянтів за кредитно-модульною системою навчання

Кафедра фармакології (зав. каф. - проф. Шеремета Л.М.) Івано-Франківського національного медичного університету

Резюме. Розвиток кредитно-модульної системи в контексті Болонського процесу, медичної науки в цілому та фармакології, зокрема, вимагають цілеспрямованого впровадження міжнародних стандартів у систему підготовки лікарів. Впровадження в лікувальну практику нових антикоагулянтів відкриває нові можливості для профілактики і лікування тромбозів із позицій доказової медицини. Кредитно-модульна система навчання дає можливість опанувати як програмні лікарські засоби, так і нові представники препаратів-антикоагулянтів (НМГ, фондапаринукс, біліварудин тощо). Важливим є мотивованість студентів до самостійної позааудиторної роботи, вміння проводити порівняльну характеристику різних антикоагулянтів, розвиток практичних навичок щодо рекомендацій препаратів для лікування та профілактики тромбозів з урахуванням їх доведеної ефективності, безпеки та можливих побічних ефектів.

Ключові слова: фармакологія, антикоагулянти засоби, кредитно-модульна система навчання.

Болонський процес та розвиток кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП) сприяють інтеграції вітчизняної медичної освіти в європейський освітній простір. Швидкі темпи розвитку медицини та фармакології, зокрема, вимагають цілеспрямованого впровад-

ження міжнародних стандартів у систему підготовки лікарів [3,4,5,7]. На сьогоднішній день отримані дані великих рандомізованих міжнародних досліджень ефективності та безпеки нових антикоагулянтів, які лягли в основу міжнародних та вітчизняних рекомендацій, консенсусів щодо профілактики та лікування тромбоемболічних ускладнень в медичній практиці [1,2,6].

На практичному занятті з фармакології захворювань згортальної системи крові студенти, згідно з робочою навчальною програмою із фармакології, вивчають антикоагулянти прямої дії –гепарин (нефракціонований гепарин-НФГ), низькомолекулярний гепарин- надропарин кальцію (фраксипарин, НМГ), та антикоагулянти непрямой дії- антагоністи вітаміну К- неодикумарин. Для ознайомлення студентів III-го курсу і поглиблення знань про препарати, що входять в групу сучасних антикоагулянтів, на заняттях обов'язково подається розширена інформація про механізми дії та основні ефекти цих препаратів, зокрема, НМГ, фондапаринукс, біліварудин тощо. На підготовчому етапі заняття при постановці навчальних цілей з метою підвищення мотивації у студентів і продуктивності навчання необхідно звертати увагу на знання процесу згортання крові та основних